

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
7 administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedej in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 240.

V Ljubljani, v petek 18. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Deželni zbor kranjski.

(Četrta seja dne 18. oktobra 1889.)

Deželni glavar dr. Poklukar otvori sejo ob 1/2 11. uri. Ko se je prečital in potrdil zapisnik III. seje, naznani predsednik došle prošnje, in sicer prosi odbor zavetiškega društva na dunajskem vseučilišču podpore za leto 1889/90, Fr. Bajec, začasni nadzornik v deželni prisilni delalnici, prosi za podaljšanje miloščine mesečnih 5 gld.; deželni šolski svet predloži prošnjo krajnega šolskega sveta na Robu za podporo pri šolski zgradbi; učitelji ljubljanske okolice in kranjsko-triško-loškega okraja prosijo za zboljšanje plač; mestna občina Kranj prosi, naj se potrebno ukrene, da se ohrani c. kr. nižja gimnazija, oziroma da se razširi v c. kr. višjo gimnazijo; upravni odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradcu“ prosi podpore za l. 1890; cesarjeveva Rudolfa bolnišnica v Št. Vidu na Koroškem prosi podpore; Franja Drenik v Ljubljani prosi daljne vzgojevalnine za svoje tri otroke; odbor društva v podporo revnih gimnazijcev v Novem mestu prosi podpore; odbor strokovno šole za lesno obrt v Kočevji prosi podpore za l. 1890; Fr. Spintre, nadučitelj v Kočevji, prosi podpore za obiskavanje kmetijske razstave na Dunaji; Josip Grm, abiturient v Novem mestu, prosi za mesečno podporo. Vse te prošnje izročé se finančnemu odseku, le prošnja kranjske občine se izroči upravnemu odseku.

Nato utemeljuje poslanec Klun svoj samostalni predlog, rekoč:

„Slavni zbor!

Leta 1863 bil je od slavnega deželnega zbora sprejet vladni načrt zakona o plačevanju stroškov za postavljanje in vzdrževanje katoliških, cerkvenih in prebendnih poslopij, potem za preskrbovanje cerkvenih potrebščin.

Ta zakon, ki je bil od presvetlega cesarja potrjen dne 20. julija 1863 in proglašen v 12. šte.

„Deželnega zakonika“, se opira na pravo in pravično načelo, da se duhovnim prebendarjem postavno jim zagotovljena kongrua ne sme kratiti in da naj le oni plačujejo k stroškom za postavljanje in vzdrževanje katoliških cerkvenih in prebendnih poslopij in k preskrbovanju cerkvenih potrebščin, katerih letne plače presegajo njih kongruo.

Kongrua pa je tedaj znašala 315, oziroma 420 goldinarjev. Zato je v § 5. tega deželnega zakona določeno, da se dolžnost plačevanja k stroškom za farna poslopja pričenja pri onih prebendarjih, ki imajo nad 500 gld. letnih dohodkov.

Ker pa ne bi bilo prav, da bi morali prebendarji s 500—600 gld. letnih dohodkov toliko donati, kakor oni, ki imajo 1000—2000 gld., bilo je v § 6. določeno merilo, po katerem naj se ti troški razdeljujejo na cerkvene prebendarje. Po tej lestvici je bil samostalnim duhovnikom z letnimi dohodki 500—600 gld. plačevati deseti del, od 600—700 goldinarjev deveti, od 700—800 gld. osmi, od 800—900 gld. sedmi, od 900—1000 gld. šesti, od 1000—1100 gld. peti, od 1100—1200 gld. četrti, od 1200—1300 gld. tretji del, čez 1300 goldinarjev pa polovica stavbenih stroškov, ki bi se po odbitih troških za tlako in dovaževanje po načinu, navedenem v §§ 1.—4., ne dali poravnati.

V § 7. stoji določba, da imajo prebendarji pravico, svoj donesek plačevati v več letnih obrokih, ki pa ne smejo znašati manj kakor tretjino presežka, ki jim čez 500 gld. ostaja.

Vsakdo pa je izprevidel, da kongrua 420 gld., ali celó 315 gld., ne zadostuje, zato je bil v državnem zboru soglasno sprejet zakon z dne 19. aprila 1885 („Državnega zakonika“ št. 47), ki župnikom določuje kongruo 600, oziroma 700 gld. Vsled te premembe bi moral odslej vsak prebendar plačevati k stroškom za prebendska poslopja, ako se deželni zakon z dne 20. julija 1863 ne premeni, ker ima zdaj vsak župnik več, kakor 500 gld. dohodkov. Na-

sled ek temu bi bil, da bi mnogi prebendarji več ne imeli toliko letnih dohodkov, kolikor jih je njim po novem državnem zakonu zagotovljenih, in da bi nastajali vsled nesoglasja med državno in deželno postavo neprijetni prepiri in morda celó sitne tožbe med deželno in državno oblastjo.

Treba je torej v soglasje spraviti novi državni in naš deželni zakon, kar ravno namerava moj samostalni predlog, in kar bo tem laglje, ker se oba zakona opirata na eno in isto načelo, da mora vsakemu prebendarju za vsakdanji živéž ostajati postavna kongrua in še nekoliko goldinarjev érez.

Moj načrt se prav tako, kakor dosedanji deželni zakon, strogo drži tega načela in ravno zato v § 5. nasvetuje, naj le oni doplačujejo k stroškom za prebendska poslopja, ki imajo vsaj 50 gld. letnih dohodkov več, kakor znaša njih kongrua.

Gledé visokosti doneskov v § 6. bistveno ostane dosedanje merilo in se je ta paragraf le zaradi soglasja s § 5. v tem premenil, da se za njih odmerjevanje ne jemljejo skupni dohodki, ampak presežki postavne kongue. Ravno tako je nasvetovana prememba § 7. le stilistična posledica prejšnjih dveh paragrafov.

Slavni zbor! Ne morem si misliti, da bi slavni deželni zbor zatajil blago načelo, od katerega se je dal leta 1863. voditi, in da bi hotel prebendarjem kratiti ali jemati, kar jim je bil takrat kot opravičeno priznal; prepričan sem marveč, da se bo držal istega načela in duhovnih prebendarjev ne zavezoval k stroškom za stavbe in poprave, katerih oni večidel še zagrešili niso, ne zmenivši se za to, jim li potem postavno zagotovljeni in za vsakdanji živéž potrebni dohodki ostajajo ali ne.

Zato prosim, naj slavni deželni zbor blagohotno sprejme moj predlog, v formalnem oziru pa predlagam, naj ga upravnemu odseku izroči v pretres in poročanje. (Dobro!)

LISTEK.

Pro aris et focis.

II.

Nisem se nadejal, gospod vrednik, da se mi bo tako hitro ponudila prilika Vam zopet pisati pismo: Pro aris et focis, za altar in ognjišče. A Vaša trma me je primorala k temu. Upal sem namreč, da se mojim, kakor sem mislil, zgovornim in prepričevalnim besedam ne bote mogli upirati, da bote poslušali moj svet in da se ne bote po nepotrebnem zadirali v svojega plemenitega „tekmeča“. Vendar ste nepoklicani zopet tako brezozirno udrihali po njem zaradi njegovega pisarenja o kočljivi zadevi v Podragi. Ni čuda, da Vam je v svoji pravični jezi „indignovan“ posvetil, kakor ste zaslužili po pravici in resnici. Kaj namreč je zagrešil Vaš tovariš? On se je bojeval za „altar“, ki je njemu pri sreč; on je poročal o dogodku, dasi je resen, ker to je bila, kakor sam pravi, njegova časnikarska dolžnost, on neče biti, kakor Vi, podoben noju, ki v nevarnosti vtakne glavo v pesek in pomirjen méni, da je vse dobro.

Bodite hvaležni, gospod vrednik, svojemu starejšemu tovarišu, on Vas bo še-le naučil, kaj je Vaša časnikarska dolžnost. On Vam je in Vam še

bo dokazal, da Vam ni bila časnikarska dolžnost poročati o aferi v Podragi, in sicer zato ne, ker ste se osmelili stvar opaževati v drugačnej luči, kakor Vaš gospod nasprotnik. — Da se v prihodnje zopet ne zapletete v kake nepotrebne mreže, moram Vam jaz povedati na vsa usta, da se „Narodu“ ne bo težko zagovarjati, kakor je vajen, in Vam hočem to tudi dokazati. Stavek torej, ki ga Vam hočem spričati, glasi se: „Narod“ je v aferi podraški nedolžen, kakor volk — ne: kakor jagnje, ki je volku kalilo vodo.

Recimo, da bi bili v kakem kraju na Slovenskem občinski očetje sklenili odpraviti slovensko šolo in ustanoviti na njenem mestu nemško, šulferajnsko šolo, češ, za slovensko šolo moramo toliko vplačevati, nemško bo pa nam brezplačno vzdrževal „šulferajn“. Precej po tem sklepu bi ti časti vredni možje Vam poslali telegram: „Danes so naznanili možje občine N. N., da se odrekó slovenski šoli, da hočejo imeti nemško ter da so izbrali odposlance, ki bodo šli k arhimandritu nemškega šulferajna, dr. Weitlofu, da mu v priporočilo naznanijo svoj sklep.“ Vi seveda bi ta telegram morali sprejeti v svoj list in sicer brez opazke, zakaj taka je po misli „Narodovih“ vrednikov časnikarska dolžnost. V tem, ko se vršé dotične obravnave, dobili bi Vi mnogo dopisov o tej zadevi in spoznali bi iz tega natanko vse ondoto gibanje; v podlistku

bi potem lahko pisali o „čudnem“ gibanju, med domačimi novicami pa skrivnostno vest: „Na mnoga vprašanja gledé šulferajnske šole v občini N. odgovarjamo, da je vse tako, kakor smo pisali. Vsa občina N. želi nemško šulferajnsko šolo in odposlanci njeni so jo danes mahnili k dr. Weitlofu.“ Druge opazke seveda bi ne smeli pristaviti nobene.

Recimo pa, da bi te občane zaradi njih „čudnega“ gibanja jel napadati „Laibacher Wochenblatt“, zatekli bi se po krivem napadeni občani v Vaš list. Toda Vi bi jih, izpolnujoč svojo časnikarsko dolžnost, že prehiteli in z vso odločnostjo zavračali neosnovane napade, tako, da Vam občani ob enem s svojimi pojasnili sporočajo tudi svojo iskreno zahvalo, da jih zagovarjate proti klevetnikom s toliko odločnostjo. Seveda bi Vi potem tudi svoje predale v listu prepustili dotičnim občanom ter bi priobčevali njih dopise véasih s podpisom, véasih brez podpisa, kakor bi bolje kazalo, toda vedno objektivno in brez opazke.

Bodite prepričani, gospod vrednik, ko bi Vas zaradi te Vaše objektivnosti, s katero bi poročali ob ustanavljanju nemške šulferajnske šole, napadal „Laibacher Wochenblatt“, gotovo Vas bo pod svoje mogočno krilo vzela vrednik „Slov. Naroda“ ter nasproti „Wochenblattu“ dokazal, da ste v tem, ako ste brez opazke poročali o poskusih za novo nemško šolo in ako ste tudi zagovarjali občane proti na-

Deželni predsednik baron Winkler pojasni stališče vlade rekoč, da se popolnoma strinja s tem predlogom, ker enak postavni načrt je bil tudi že v drugih deželnih zborih sprejet.

Nasvêt, da se predlog poslanca Kluna izroči upravnemu odseku, je bil soglasno sprejet.

V imenu finančnega odseka poroča poslanec dr. vitez Bleiweis o računskem sklepu najdeniškega zaklada za l. 1888.

Pokritje je mimo proračuna manjše za 2 gld. 24 kr. radi tega, ker niso bili povrnjeni oskrbni troški. Skupna potrebnost je prekoračena za 99 gld. 85 kr., ker so oskrbni troški za vsprejete najdenice večji. Vsi troški so znašali 7922 gld. 13 kr., dohodki 5041 gld. 43 kr.; skupno premoženje znaša 7242 gld. 6 kr., po odbitih končnih zastankih le 4219 gld. 30 kr., torej se je pomnožilo za 827 gld. 76 kr., kar se vzame na znanje.

(Konec sledi.)

Iz hrvatskega sabora.

(Izvirno poročilo.)

Prošli teden se je razpravljalo v našem saboru o najvažnejšem predlogu v letošnjem zasedanju, namreč o poročilu regnikolarne deputacije gledé finančialne nagodbe med Hrvatsko in Ogersko na deset let. Kako je naša regnikolarna deputacija sklenila z Ogersko za kraljevino Hrvatsko škodljivo pogodbo, omenil sem že v enem prejšnjem dopisu. Danes mi je poročati v kratkem o razpravi tega kočljivega vprašanja v našem zboru. Poročevalec Miškatović je svoje poročilo priporočil popolnoma površno, brez vsakih dokazov in podatkov o resničnosti in pravičnosti te nove nagodbe, s popolnim uverenjem in prepričanjem, da so Madjari pravično ravnali in da jim naj Hrvati verujejo, kar oni trdijo. Miškatović tudi drugače ni mogel govoriti, ker je popolnoma odvisen od današnje vlade; kajti brez nje ne bi imel eksistencije. Z druge strani pa dobro vé, da bode sabor vse odobril, kar je on s svojimi privrženci z Madjari določil. Ves njegov govor pa je dokaz, da so gospoda hrvatskega kraljevinskega odbora dosti lahkoumno ravnali pri vseh dogovorih z Madjari. Kaj je rekel Miškatović? — Naši odnosi z Ogersko niso kakor oni Ogerske z Avstrijo; mi ne moremo po svoji inicijativi ustanoviti davke za pokritje naših avtonomnih potreb, pa smo se morali po tem tudi ravnati. Ali moglo bi se vprašati poslanca Miškatovića: Ni bila li Vaša rodoljubna dolžnost, gledati, da se to stanje odstrani, da se poboljša? Poslanec Miškatović misli, da odbor ni bil za to pozvan, pa da tudi nima razloga, da to stanje menja.

Ali zakaj se ni odbor trudil vsaj toliko, da današnje stanje Hrvatske obrne na bolje? Zato, — pravi poslanec Miškatović, — kjer se dva dogovarjata, eden ne odločuje. Tudi to je resnica, ali je resnica samo za Hrvatsko, a za Ogersko ne. V dogovorih med Hrvatsko in Ogersko gotovo Hrvatska ni odločila. Odločila je Ogerska, kakor je hotela, a

padom in sprejemali njih dopise, spolnili le svojo časnikarsko dolžnost.

Ako je bil pa „Narodov“ pisatelj, ki se je vedno posebno do Vas skazoval izredno plemenitega, celo tedaj, ko se je bajé po lastnih besedah „oddiaval“ v svojem prezasluznem „leibjournalu“, v tej zadevi tako možato na Vaši strani, tedaj tudi ni bilo prav, da ste ga Vi motili pri njegovih objektivnih poročilih iz Vipave, katere mu je brez kakega drugega ozira narekovala edino le časnikarska dolžnost.

Kakor bi Vam torej v tem slučaju narekovala Vaša narodna časnikarska dolžnost poročati ob ustanavljanju nemške šulferajnske šole, nje pospeševateljem prepuščati predale svojega lista in če treba jih tudi sami zagovarjati, tako je bila tudi v aferi vipavski časnikarska dolžnost „Slov. Naroda“, ki ga vrejujejo bajé „tudikatoliki“, v tej zadevi poročati vestno in nepristransko. To pa in le edino je storil „Slov. Narod“.

Torej brez daljnega dokazovanja oprt na našete neovržne razloge rečem: „Narod“ je v zadevi vipavski popolno nedolžen, kakor lahov koš!

Quod erat demonstrandum. In potem se drznete očitati „Narodu“, da dela za razkol. — Razkol doli, razkol gori, misli si Vaš prijatelj: prva je časnikarska dolžnost!! Klobuk raz glavo! pred tako vestnim vršenjem časnikarske dolžnosti! O—v.

hrvatski odbor se je dobrovoljno podvrgel. In to je glavni, veliki, neodpušljivi greh hrvatskega odbora.

Da je Ogerska odločila, dokazal je najbolje poslanec dr. Brlić v svojem govoru. Dr. Brlić je bil član kraljevinskega odbora ter on ni potrdil zaključkov večine, nego je izročil svoj separaten votum. Kot član kraljevinskega odbora mogel je najlaglje videti, kaj dela in kako dela naša večina, pa je to njeno delovanje v svojem govoru ostro obsodil. Hrvatski kraljevinski odbor ni hotel, da zastopa in zagovarja interese Hrvatske: on je potrdil ono, kar so Madjari hoteli. Ali dr. Brlić ni samo to rekel, nego tudi dokazal, dokazal na drobno, morda še preveč na drobno, z načinom vsakemu umevnim.

V svojem govoru se je postavil dr. Brlić na stanovišče pozitivne postave, na stanovišče obstoječe nagodbe. To je posebno uspešno s taktičnega gledišča; uspešno, ko moreš protivnika z njegovim orožjem pobiti. V tem pogledu tedaj ne more biti ugovora, da si je postavil dr. Brlić za nalogo, da dokaže, kako se večina ni niti nagodbe držala, one nagodbe, katero ona drži za svojo „magna carta“, pa da se celó te nagodbe ni držala v onem smislu, kakor jo ona tolmači.

Dr. Brlić misli, da bi se bilo dalo na temelju nagodbe za Hrvatsko mnogo pridobiti, ko bi se bili regnikolarci dobro držali. V tem ima prav; vendar pa Hrvatska brez samostalnih financ ne more v pravem smislu napredovati. Vendar to je drugo vprašanje. To je pa resnica, da je Brlić točno dokazal, kar se je bil namenil. Večina je v nunciju nekaj zahtevala, — zahtevala po najjasnejših propisih nagodbe, — ali ko je videla, da se temu Madjari protivijo, popustila je od svojih zahtev, na škodo zemlje. Še več; ona je celó tamkaj odstopila, kjer Madjari sami niso verjeli, da bode popustila. V tem pogledu je žalostna ilustracija vprašanje o povrnitvi že vplačanih svot. Hrvatski odbor dokazuje, da so se do sedaj računski pogrešno vodili na škodo Hrvatske; ogerski odbor je to priznal, — ali hrvatski se izjavil naročito, da ne treba v to ime nobene povrnitve. Kam bomo prišli na ta način? — Žalostna je ilustracija tudi ona o zemljiščno-obveznej zakladi. To je zaklada hrvatska: od nje se more računati na leto čez 150.000 gld. dobička. V katero blagajnico dohaja ta denar? V hrvatsko gotovo ne, nego v madjarsko. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. oktobra.

Notranje dežele.

„Pol. Corr.“ pravi, da bo *nadvojvoda Albrecht* v kratkem odpotoval v Španijo, kjer bo obiskal kraljico-vladarico. Nemški listi so zadnji čas trdili, da se bo španjska kraljica zopet omožila, kar je pa popolnoma izmišljeno.

„Neues Wiener Tagblatt“ je izvedel, da je za vrednika *cesarjevičemu* delu „Avstro-Ogerska v besedi in podobi“ imenovan vladni svetnik Ilg.

Solnograški deželni zbor se je posvetoval o predlogi deželnega odbora, da bi se zopet uvedlo politično dovoljenje k zakonu. Ta uvedba namerava doseči, da bi bila ženitev odvisna od župana. Na dotično vprašanje je ministerstvo notranjih zadev odgovorilo, da se nikakor ne strinja s tem predlogom. Vzlic temu je deželni zbor to zadevo še enkrat izročil upravnemu odseku.

O *Strossmayerjevi* zadevi se izjavlja „Köln. Zeitung“: „Sektetracija djakovskih gozdov se je izvršila na podlagi raznih žaljivih sumničenj. Čeravno s svojimi interesi stojimo na strani Magjarov proti Strossmayerjevi stranki, vendar nam je predbro znano, da omenjeni gospodje gledé sredstev zoper vladiko niso posebno izbirčni.“

Predvčeraj je v *hrvatskem* saboru v tri ure trajajočem govoru pobijal ban trditve poslancev Brlića in dr. Franka. Rekel je, da je združenje z Dalmacijo mogoče le na podlagi poravnave z Ogersko. S tem je bila glavna razprava končana. V nadrobni razpravi bo opozicija posebne dostavke predlagala.

Ogerski listi se jako pohvalno izjavljajo o Wekerlejevem finančnem poročilu. Pravijo, da je sedaj nastopila nova srečna doba v ogerski finančni povestnici. Enaka prorokovanja smo čuli že več let — a dosedaj se niso še obnesla.

Vnanje države.

Umrli je *črnogorski* minister zunanjih zadev, vojvoda Stanko Radonić. Pokojnik je bil odličen državnik in jako priljubljen pri celem srbskem narodu. Srbski ministerski predsednik Sava Gruić je Radonićevi vdovi brzojavno izrazil sočutje.

Srbski radikalni klub je za predsednika izvolil Marka Petrovića, za podpredsednike pa Gjoka Jovanovića, Pana Jovanovića in Pero Maksimovića. Liberalni klub si je za predsednika izbral Avaku-

movića. — Radikalci so liberalcem dovolili, naj odpošljejo v verifikacijski odsek poslanca Ribarca, kar so pa liberalci odklonili. Iz tega sklepajo, da namerava liberalna stranka v bodoče stati na nespravljivem stališču.

Po odhodu *ruskega* carja iz Berolina so pričeli *nemški* listi barvati vspeh tega sestanka v jako svetli luči. „Hamburger Nachrichten“ celó ostro obsojajo ščuvanje zoper Rusijo, rekoč: „Pokazalo se je, kakó malo pristašev med nemškim narodom imajo listi, ki stojé na čelu rovanja zoper Rusijo.“ Tudi angleški vladni krogi so sedaj predrugčili svoje mnenje. Iz Londona se namreč brzojavno poroča „Voss. Ztg.“: „Diplomatski krogi pravijo, da je berolinski sestanek važniši, kakor se to sploh sodi. Pojasnil je marsikateri zmotnjave ter so se nemški merodajni krogi prepričali, da je car miroljuben.“

Boulanger je v političnem oziru mrtva osoba. Obsodil ga je sedaj tudi Paul de Cassagnac, ki je bil nekdanj največji pristaš zveze z generalom. „In ko bi bil moral iti skozi ječo v Mazasu,“ — pravi Cassagnac, — „priti bi bil moral, kajti štirinajst dni pozneje bi bil kot zmagovalec vstopil v Elysée. Toda prišel ni... Prijatelji njegovi sedaj najbolje storé, če molčé, kajti napake ni mogoče več popraviti.“ Skoro gotovo bo Boulanger Cassagnacu na to odgovoril, kakor vredniku lista „Gaulois“, kateremu je zaradi nekega enakega članka poslal pismo: „Čital sem Vaš članek; vedel sem prej, da ste vseh bedarij zmožni, toda sedaj sem tudi prepričan, da ste izdajica. Sprejmite zatrdilo mojega globokega zaničevanja.“ Boulanger se je na otoku Jerseyju poklonil raznim oblastnijam, ki mu pa niso povrnile obiska. Tudi prijatelj ni, ki bi mu kratili dolgi čas, — mož zapuščen premišluje, kakó mine slava tega sveta.

Tajni sovet je dne 15. t. m. *angleški* južnoafriški družbi podelil kraljevsko varstveno pismo. Družba, katere upravo vodijo vojvode Albercorn, Fife in drugi visoki dostojanstveniki, je bila ustanovljena, da za trgovinske namene izrabi deželo, ki leži severno od Bečune in zapadno od Transvaala in portugalskih posesti. Glavnica znaša za sedaj eden milijon šterlingov. Angleška vlada si je pridržala pravico, da po preteku 25 let sama prevzame to ozemlje. — „Standard“ priznava, da so imeli v Buckinghamshire-u unijonci izvrstnega kandidata in da je ta v poštenem boju propadel zoper liberalca. Gladstoneovo glasilo „Daily News“ pravi, da je bila ta dopolnilna volitev „splošnja volitev v malem.“ Propal je ošabnež. „Ko bi se prihodnji teden že vršile splošnje volitve, pridobili bi liberalci večino in Gladstone bi zopet prišel na krmilo.“

Italijanski kralj je Crispiju brzojavno na „velikem“ vspehu njegovega govora v Palermu čestital. Toda javno mnenje ne sodi tako ugodno o tem govoru. Gorenje-italijanski listi pravijo, da so besede Crispijeve prenapuhnjene, samozavest ministrova neopravičena. „Corriera della Sera“, največ čitani list v Milanu, imenuje njegove napade zoper Vatikan politično nepremišljene; „Fanfulla“, „Popolo Romano“, „Perseveranza“ in druga zmerno-liberalna glasila pa pravijo, da je Crispijeva narodnostna državna ideja sanjarija, ki mu lahko postane nevarna. Tudi radikalci pravijo, da je ministerski predsednik nepoboljšljiv krasilec, katerega prav lahko dogodki neprijetno iznenadijo.

Izvirni dopisi.

Iz Mošenj, 13. oktobra. (Slovesno posvečevanje temeljnega kamna za novo cerkev na Brezjah dné 9. oktobra leta 1889.) [Konec.] Po rožnem vencu, ki ga je molil knezo-škofijski tajnik, veleč. g. Josip Šiška, opravil je tudi še litanije M. B. z dodatnimi molitvami.

Proti jedni uri se odpeljejo prevzvišeni in drugi p. n. duhovniki v mošenjski prenovljeni farovž.

A tudi ta pot bila je na mnogih krajih prekrasno ozaljšana. Kakor na Brezjah vse hiše okoli cerkve, bila je okrašena tudi županova hiša na veliki cesti. Na razpotji, kjer se križajo štiri ceste, je bil na slavoloku dvojen napis, in sicer proti veliki cesti:

Na razpotju našem z vseh strani
Složno Vam preudan pozdrav doni!

Proti Mošnjam je bila izražena prošnja:

Nad mošenjske fare razne vasi
Nebo blagoslov naj obilno rosi!

Podvinski grad je pozdravil prevzvišenega z mnogimi zastavami in vitkimi mlaji. Pri farovškem stogu blizu farne cerkve pa je bilo sredi osmerih okinčanih mlajev naznanjeno na prvi strani:

Andreju, apostelnju križa,
Apostelj ljubljanski se bliža.

Druga pa je klicala: „Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona!“ (Rom. 10, 15.) Slovenski bi se to glasilo: „Kako lepe so noge oznanujočih mir, oznanujočih dobro!“ Kape-lansko hišo je lepšalo obilno zelenja in več zastav, tako tudi farovško, kjer je bila izredna čast izražena tudi v velikem napisu: „Hodie salus domui huic facta est.“ (Danes je tej hiši zveličanje došlo.)

Pri obedu nazdravi najprej domači gospod župnik prevzvišenemu in premilostnemu knezu in škofu. Zahvali se jim, da so, hoté počastiti „Marijo Pomočnico“, blagovolili sami posvetiti temeljni kamen za novo cerkev. Priporočivši se jim še za nadaljno modro dobrohotnost, povabi navzoče, naj vzdignejo kozarce na zdravje premilostnemu.

Odzdravlja mu, izrazijo prevzvišeni svoje presrečno veselje vsled pričete stavbe in s spodbudnimi besedami, potem vabijo k vstrajnemu delu z božjo in Marijino pomočjo želeč velečastitemu gospodu župniku še mnogo let.

Kmalu se spet vzdigne domači gosp. župnik in pozove vse navzoče, naj zakličejo „slava!“ papežu Leonu XIII., modremu in skrbnemu vladarju cesarju Frančišku Jožefu I., kar se je tudi zgodilo z največjo navdušenostjo.

Ne dolgo potem se oglasi visokorodni gospod ces. kr. okrajni glavar ter izborni napije Njegovi prevzvišenosti. Zahvali se prevzvišenemu knezu in škofu na posebni naklonjenosti, ki jo izkazujejo radovljiškemu okraju, ter jih prosi, naj jo ohranijo še v prihodnje, saj je to ljudstvo, kakor se je danes spet pokazalo na tako sijajen način, pobožno in lojalno ljudstvo.

Prevzvišeni knez in škof se precéj na to zahvalijo na prelepi napitnici ter povdarijo, kako jih veseli, da sta navzoča tudi dva svetna zastopnika visoke vlade. Le če duhovska in svetna oblast složno ravname, — tako pravijo dalje, — potem je mogoče vstrajno pospeševati dušni in telesni blagor narodov. Posebej še prosijo visokorodnega gospoda ces. kr. okrajnega glavarja, naj tudi v prihodnje vse č. gg. duhovnike tega okraja blagohotno podpira v raznih potrebah.

Na to je kvartet, obstoječ iz p. n. gg.: Aljaž, Aljančič, Rozman, Paternoster, pel cesarsko pesem tako izborni, da se je videlo premilostnemu in vsem poslušajočim na obrazu, kako so iznenadeni. Taisto se mora reči tudi o civni pesmi „Domovina“. Veščaki so se izrazili, da je lepše in točniše ne more peti noben kvartet.

Ker je bilo po končanem obedu še precéj časa do vlaka, namenili so se premilostni čez Begunje v Lesce. Pred svojim odhodom so šli v okrašeno cerkev molit Najsvetejše in priporočiti se sv. Andreju, farnemu patronu. Med slovesnim zvonjenjem in pokanjem topičev so se odpeljali v spremstvu domačega gospoda župnika. —

Jako redka je slovesnost, ki se je izvrševala tisto nedeljo na Brezjah. Kakor pa je bila redka, tako je bila tudi ginljiva, tako spodbudna, tako krasna ta odlična, dejal bi, Marijina slavnost. Priletnim gospodom so solze silile v oči.

Ti pa, krščanski bralec ali verna bralka, Ti pa po svoje pomagaj kolikor premoreš in kakor veš in znaš, da se novo svetišče toliko prej in toliko lepše izvrši in okraši v čast trojednemu Bogu in slavo „Mariji Pomočnici“!

Iz Kočevja, 15. oktobra. Prvotna farua cerkev posvečena sv. Jerneju, stala je zunaj mesta na nekoliko vzvišenem kraju in obdajalo jo je pokopališče, ki še danes služi meščanom. Oddaljenost od mesta je delala težave ljudem stanujočim v mestu, da niso radi obiskovali službo božjo. Pred dvajsetimi leti so podrli to glavno cerkev, ki je imela silno močen temelj pa silno slabo drugo zidovje. Namesto nje sozidali so prav tam na pokopališču manjšo cerkvico z enim altarjem, kapela kneza Turjaškega stala je pa prav ob vodi v mestu na prav priličnem prostoru. Prvotno je bila majhna ter je bila namenjena le za grajske ljudi. — Časi so se premenili in zidali so na tej kapeli dvakrat; tako je farua cerkev kočevska danes sestavljena iz treh prezidav in prizidav. Meščani so hodili navadno semkaj k službi božji in ko so podrli staro faruo cerkev, postala je nekdanja grajska kapela, posvečena sv. Fabijanu in Sebastjanu, farua cerkev. Zidana je seveda povse nepravilno, saj drugače tudi biti ne more, stara je tudi tako, da ima silne razpoke in se človek v njej nič kaj varnega ne čuti. Glavna stvar je, da je precéj nizka in mnogo mnogo premajhna; niti za manjšo župnijo bi ne zadostovala, koliko manj za pet tisoč ljudi! Če bi se dalo to čudno zidanje odpraviti, pridobilo bi mesto veliko veliko; to je precéj važen faktor: olepšanje mesta! Zato so poskušali duhovni predstojniki kočevski vže dolgo let to odpraviti. Ljudstvo jim je vedno nasprotovalo; niti ni hotelo slišati, naj se popravi ta nekdanja kapela, niti ni hotelo zidati nove cerkve. — Le toliko so popravljali, da ni pretiela kaka nevarnost; se ve, o olepšavi

ali o kaki umetnosti še misliti ni. Prav energično poprijel se je dela sedanji dekan č. g. Krese. Ker je spoznal, da popravljati ne kaže tako čudnega poslopja, ker je obok popolnoma počen in da mora zakristija biti pod zvonikom v silno vlažnem in za duhlem prostorčku, sklenil je, da bode sezidal novo cerkev. — Jel je nabirati milih darov in jih nabira še danes, škoda, da mnogokrat zastoj prosi in trka. Lotil se je dela koj, ko je nastopil službo in pred tremi leti želel je vže, naj se začne zidati nova cerkev. Odstopiti je moral od svojega namena, ker mu niso le po vaseh nasprotovali, ampak ker tudi meščani niso dovolili v to. — Privolili pa so, da se popravi sedanja cerkev; zato je pregledal inženier g. Zužek cerkev in napravil tri načrte, kako naj se obnovi cerkev. — Stroški bi bili 8—9000 gl. A tudi do tega ni prišlo. Ostalo je vse pri starem. G. dekan se ne oplaši, ampak pokliče z Dunaja imenitnega mojstra Schmidta; ta je pregledal cerkev in napravil načrte za novo romansko cerkev, ki bi bila precéj podobna ribniški. Veljala bi nekaj čez 80.000 gl. Meščani so bili pripravljeni, da dovolijo cerkev po tem načrtu. Zato je gospod dekan prosil, da se dovoli konkurenčna obravnava. Skoro pol leta je bilo treba čakati, da se je vrnila prošnja iz Ljubljane. Obravnava je bila določena na 12. dan okt. Komisar g. Parma bil je predsednik pri obravnavi. — Vdeležilo se je je prav mnogo možkih in mnogo, preveč ženskih. Duhovi so bili silno razburjeni, ker so nekateri ljudje poslali po vaseh pisma in časnike, kjer se je stvar presukavala in zavijala, tako da so ljudje res mislili, da jih bo spravila nova cerkev na beraško palico. — Pri obravnavi se je pokazalo, kako hudo je, če kdo izpodkopava zaupanje naroda do svojih duhovnikov, kako redki da so trezno misleči. — Dekanovej misli, da bi se razdelili stroški za novo cerkev na 33 let, in da bi se v tem času ves dolg kočevski hranilnici po obrokih poplačal, tej misli ni hotel nobeden pritrditi, in vsi so zahtevali, naj se cerkev le popravi, da ne potrebujejo večje cerkve, ta zadostuje celi fari. — Poklicati je bilo treba stražnike in trajala je obravnava od 9. ure do 1/4 1 in nadaljevala se je popoldne od dveh dalje skoro še nad štiri ure. Meščani niso prišli k obravnavi, ker so videli silno razburjenost. Za zdaj sklenili so pri konkurenčni obravnavi, da popravijo cerkev po Žužkovem načrtu za 8232 gl., razdelili so tudi stroške, koliko imajo plačati dekan, patron in občina. V treh letih naj se poravnava cela svota z dokladami na direktni davek. — Dekan je podpisal v uradnem zapisniku svojo protijzjavo, da on zahteva kot duhovni pastir drugo cerkev, kjer bo cela fara imela prostora pri službi božji. Pritožil se bo tudi pri vladi proti sklepom konkurenčne obravnave. Ravno isto storé meščani, in menda ne bodo zastoj prosili, ker sami mnogo nad polovico davka plačujejo, več nego vse druge občine v fari. Sploh pa bi ne bilo tako hudo, če bi zidali novo cerkev, ker stroški se poplačajo v 33 letih, torej pride na leto le malo na posameznika. — Vsi smo radovedni, kako da se bo končala stvar.

Dnevne novice.

(Presvetli cesar) je podelil namestniku štajerskega deželnega glavarja g. dr. Fr. Radeju red železne krone tretje vrste.

(Deželnega zbora kranjskega) prihodnja seja bode v torek, dné 22. t. m.

(Rešitev „Narodove“ uganke.) Včeraj je „Sl. Narod“ zastavil nam uganko, kako smo mogli dné 11. t. m. pisati: „Poslanec kanonik Klun nasvetuje, naj se vse volitve deželnih poslancev potrdijo, ker proti nobeni izvolitvi ni došel ugovor“, in kako je pozneje isti g. poslanec stavil predlog, da se volitev g. Hribarja izroči poverjavalnemu odseku vsled nekaterih pomislekov? Rešitev: Naš poročevalec je res zapisal oni odstavek, ker je v „šundru“ preslišal g. poslanca pravi predlog, ki pa se je po stenografskem zapisniku tako glasil: „V vsaki dōbi bila je doslej navada, da so se volitve, zlasti tiste, proti katerim ni bilo ugovora in gledé katerih je predlagal deželni odbor, naj se potrdé, takoj potrdile. Mislim, da naj tako ravnamo tudi danes in ne volimo posebnega verifikacijskega odseka, ampak se v prihodnji seji vzamejo v pretres volitve vsakega posameznega poslanca.“ Sedaj je menda stvar jasna?

(V preudarek.) Leta 1882 hotela je občina Gnilički na Gališkem prestopiti od zjedinjene k „pravoslavni“ cerkvi in poslala dotično izjavo s pod-

pisí vseh prebivalcev c. kr. namestništvu. Od strani politične oblasti javilo se jim je sledeče: „Zakon devoljuje vam biti pravoslavni; toda pomislite: imate li k temu potrebnih sredstev? Vaša občina je majhna, večjih kapitalov ni, in ta stvar je zelo draga. Prvič: Vi ste napisali svojo izjavo kumulativno od vse občine z enim kolkom; ali po zakonu moral bi vsak podpisani napraviti posebno izjavo s postavnim kolkom. Vi morate plačati za to kazen okoli 4000 gl. Drugič: Vaša cerkev je unijatska, pripada k verskemu zakladu, zapri in zapečatili vam jo bodo; torej boste morali staviti novo cerkev. — Tretjič: Brez duhovnika ne morete biti. Vaš metropolit bode bukovinski metropolit, toda samo v duhovnem delokrogu; zato vam bukovinski verski zaklad nič ne pomaga, ker je namenjen samo za Bukovino. Ker prejema vsak bukovinski duhovnik 800 gl. letne plače, vam bukovinski konzistorij ne pošlje duhovnika, dokler ne zjamčite teh prihodkov, to je, dokler ne spravite skupaj toliko kapitala, da bode njegove obresti znašale 800 goldinarjev na leto, to je pa 16.000 gl. — Četrtrič: Po določbah „pravoslavne“ cerkve v Bukovini prejema tudi cerkvenik letno plačo 300 gl.; torej morate še drug kapital nabrati za vzdrževanje cerkvenika; to je zopet 6000 gl. — Slednjič morate postaviti še stanovanje za duhovnika in potrebna poslopja; ta stvar vas bo veljala okoli 30.000 gl. — Če pa nimate sedaj toliko denarja, vam ne preostaja drugo, kakor ostati v uniji.“ — Tako je pisal poljski list „Gazeta Narodova“.

(„Slovenski Narod“) piše v svoji včerajšnji številki: „Slovenčev“ sodrnik M. pa je bil celó toli drzovit in nesramen, da je kar javno trdil, da so to storili (namazali hišo, v kateri stanuje g. kanonik Klun) vajenci iz naše tiskarne. Ker je pa ta trditev zlobna laž, vložili so danes dotičniki proti M. tožbo zaradi obrekovanja pri tukajšnjem c. kr. mest. del. okrajnem sodišči.“ — „Slovenski Narod“ je s tem zopet izpolnil važno časnikarsko dolžnost. Kadarkoli se pripeti kak neljub mu dogodek, vsakpot skuša javno pozornost od njega odvrti s praviimi židovskimi pikantnostmi — osebnimi napadi. V to svrhu mu je ta pot morala iz zadrege pomagati celó „persona obscura“ sodrnika M. Kje je držovitost, nesramnost, obrekovanje in zlobna laž, in na podlagi kako „zanesljivih“ informacij izvršuje „glasilo slovenske inteligencije“ svojo vzvišeno časnikarsko dolžnost, pokazala bo obravnava pri c. kr. mest. del. okrajnem sodišči, katero z velikim zadovoljstvom pričakuje sodrnik M.

(Štajerski deželni odbor) namerava napraviti v Admontu ameriško trsnico, ker je zemljišče za to že najel. „Slov. Gosp.“ dostavlja: „Ali hočejo posekane gorenje štajerske planinske gozde zasaditi z žlahtno vinsko trto? Modri gospodje hočejo vzgojiti tako ameriško trto, ki se ne bode upirala le trtni uši, ampak tudi najhujšemu mrazu in najostrejši zimi! Kaj poreče k temu strokovnjak blizu Maribora?“

(Slovensko gledališče) Dramatično društvo bode priredilo prihodnjo nedeljo tretjo predstavo ter prvičkrat vprizorilo izvirno veseloigro: „Ministrovo pismo“. Spisal dr. J. Vošnjak. V začetku predstave bodo igrali burko: „Ne kliči vraga.“ Poslovenil dr. K. Bleiweis.

(Vinogradnikom.) V „Slov. Gosp.“ čitamo da, je g. E. Planinšek ml. v Ptuj izumil novo brizgalnico za škropljenje proti strupeni rosi. Ta brizgalnica je po poskušnji in jednoglasni sodbi veščakov boljša in cenejša od sedanjih škroplilnic, katere so morali vinorejci drago plačevati v tujini.

(Vinorejska šola) pri Mariboru ima nov nadpis, toda le v nemškem jeziku. Menda zato, da slovensko prebivalstvo ne vé, kje je vinorejska šola.

(V Gradci) bode prihodnje leto splošnja razstava vse štajerske dežele. Presvetli cesar bode razstavi pokrovitelj.

(Povodenj.) Vsled deževja in juga na Koroškem je Drava dné 14. t. m. pri Ptuj nad tri metre narasla, stopila iz struge ter poplavlila bližnje polje in sela. Leseni dravski most je v nevarnosti, ker je deroča voda izpodnesla desni breg in most tako poškovala, da je dva dni ves promet čez most ustavljen.

Raznoterosti.

— Zdravstvene nadzornike namerava naša vlada uvesti. Nalog jim bo paziti na to, da se bode strogo izvrševale zdravstveno-redarstvene naloge.

— S tira skočil je dné 15. t. m. vlak pri Selesu na češki železnici Pizun-Dubcov. Strojvodja in eden sprevodnik sta ranjena, več vóz je razbitih.

— Na Pruskem plačuje povprek vsak prebivalec po 1 marko (60 kr.) za pravosodje, za redarstvo celo po 2 m.

— Potopila se je dné 28. septembra pri Kilimlju v Črnem morji turška vojna ladja „Peiki Messeret“. Utonilo je 150 mož in 50 častnikov. Le 11 oseb so mogli rešiti.

— Boda v Italiji. Dvanajststo kmetov se je minoli teden preselilo s Sicilije v Ameriko. Položaj italijanskih kmetov je obupen. Delavec zasluži na dan toliko, da si more kupiti eno skledico močnate jedi; toda od česa naj pa živi njegova družina? Tudi v severni Italiji ni nič bolje. Edina rešitev ubožnega prebivalstva je — izseljenje v Ameriko.

— Carina od lesa. Kakor piše „Grazdanin“, prosilo je več ruskih veletržcev z lesom, naj finančno ministerstvo naloži carino lesu, ki se dovažja iz Avstrije v Rusijo.

— Največ potresov je na Japonskem. „Meteorologični zavod“ v Tokiu je objavil izkaz, po katerem je bilo zadnjih deset let v Japanu nič manj kot 592 potresov, to je vsak drugi dan potres.

Narodno gospodarstvo.

Razširjatev trtne uši po Kranjskem.

(Poročilo deželne odbora.)

(Dalje.)

V zadnjem letnem poročilu tehniškega voditelja komisije za uničevanje trtne uši, katero je priobčila c. kr. deželna vlada, omenjeno je nadalje, da je bilo v državni trtnici kostanjeviški konec leta 1888. 144.800 rezanic od trte riparija, potem 1220 solonis in 200 jorkmadejra na razpolaganje, oglasilo pa se je za nje:

1. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojini le . . . 115 strank za 27 040 rezanic,
2. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Krškem le . . . 64 „ „ 41.775 „
3. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Črnomlju le . . . 20 „ „ 3927 „

vse skupaj torej za . . . 72.742 rezanic, tako, da jih je ostalo še 72.058 rezanic.

Spomladi leta 1887. v trtnici kostanjeviški zasajene vrste neposrednje rodečih ameriških trt, in sicer 100 Rupestris, 100 Othello in 50 Cunningham, katere so se naročile s Francoskega, vzrasle so prav dobro. Trta Othello (črno) rodila je že letos grozdje, ki je bilo ob začetku meseca septembra že popolnoma črno in sladko brez vsega neprijetnega zemeljskega okusa, ki ga imajo večinoma vse neposrednje rodeče trte.

Od leta 1888. iz Montpellier došlih trtnih vrst namreč: Riparia portalis, Herbemont, Jaquez, Elvira, Othello, Hundigton, Senasqua, Riparia gloire, du Montpellier, Rupestris, Vialla, Cunningham, vseh skupaj 8279, največ neposrednje rodeče trte, poglalo je do 50%.

Izmed nasadov zasebnikovih, ki so poskusili ameriške trte zasaditi, navaja poročilo nasade po vinogradih Fr. Gregoriča v Gadovi peči, grofa E. Auersperga na Šrajbarskem turnu in dr. Namorša v Veliki dolini.

Z razpisom dné 21. junija 1888, št. 8593, naročilo je visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo pozvedovati, kako bi se v davčnem okraji Črnomaljskem zasadila ameriška trtnica. C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju je v ta namen nasvetovalo, v najem vzeti vrtno parcelo poleg pristave grajskega Sladoviča v Loki. Na željo c. kr. deželne vlade je vodja deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu meseca marea 1889 tist delež ogledal in ga v napravo trtnice spoznal za

prilagodnega. Tudi za vipavsko dolino se bode napravila trtnica z ameriški trtami, ker so že dotične obravnave s posestnikom v to prikladne parcele ugodno dovršene.

V več slučajih, ko so se vinogradniki oglasili pri vladi, da bodo zasadili vinograde z ameriški trtami, privolil je v to tudi deželni odbor.

Da bi se vinogradno prebivalstvo praktično poučilo, kako se najbolje in najuspešneje požlahtnjujejo trte, nasvetovalo je šolsko vodstvo na Grmu tridneven pouk za gornike in vinogradnike, da bi se učili, kako se sadé in požlahtnjujejo ameriške trte. Tega pouka, ki je trajal od 21. do 23. marea v grmski šoli, vdeležilo se je 34 oseb iz krškega in novomeškega okraja. Vsled ugodnega uspeha osnoval se je meseca junija šo eden tečaj, da bi se vinogradniki poučili o požlahtnitvi zelenečih trt, toda vdeležilo se ga je malo oseb.

Po dopisu deželne vlade z dné 9. junija 1889, št. 6573, izrazilo pa se je tudi visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo, da rado dovoli pavšalni znesek 60 gld. v ta namen, da bi večak Fran Šetina popotoval ter praktično predaval o ameriških trtah in o požlahtnjevanji trt po glavnih vinskih krajih v političnem okraji črnomaljskem. C. kr. okrajnemu glavarstvu v Črnomlju se je na to naročilo, da za letošnje popotno predavanje sestavi program, po katerih krajih naj se predava ter ga potem razglasi. (Dalje sledi).

Telegrami.

Dunaj, 18. oktobra. Kakor je izvedla „N. Fr. Pr.“, bavilo se bo skupno ministerstveno posvetovanje z vprašanjem, ali naj se vojna imenuje cesarska-kraljeva. „N. Fr. Pr.“ mirno pričakuje izid tega ministerstvenega vprašanja.

Zagreb, 17. oktobra. Zakon o poravnavi z Ogersko je bil z 69 proti 11 glasovom v glavni in nadrobni razpravi potrjen.

Potsdam, 18. oktobra. Cesar in cesarica sta zvečer ob 11. uri v Monzo odpotovala.

Lisabon, 17. oktobra. Kralj je postal nezavesten. Bolezen je vedno hujša.

Bolezni na jetrah in žolču, kakor tudi vse iz teh izvirajoče bolezni se uspešno zdravijo z „Warnerjevim Safe Cure“. Zahteva naj se Warnerjeva medicinska brošura, ki obsega natančnejše popise in navodila, kakor tudi spričevala s pomočjo tega leka ozdravelih oseb.

Dobiva se v deželni lekarni pri „Mariji pomagaj!“, kakor tudi v vseh ostalih ljubljanskih lekarnah. (1)

Umrli so:

16. oktobra. Ernest Mathes, krojač, 83 let, Kolodvorske ulice 6, marasmus.

17. oktobra. Stanko Tomec, hišnega posestnika sin, 2 leti, Streliške ulice 14, škrlatica.

V bolnišnici:

14. oktobra. Katra Černe, krčmarica, 62 let, jetika. — Marija Perc, gostija, 56 let, vsled ostarelosti.

15. oktobra. Fran Bokavšek, mesar, 36 let, cirrhosis hepatis. — Franca Fene, gostija, 50 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
17. u. zjut.	735.4	2.4	sl. svzh.	jasno	
17. 2. u. pop.	734.1	14.6	sl. zap.	del. jasno	0.00
17. 9. u. zveč.	734.1	8.2	„	del. jasno	
Srednja temperatura 8.5° za 2.8° pod normalom.					

Tujci.

16. oktobra.

Pri **Matlju**: Pretzner, Kraus, Huber, Helferich, Edebisk, Haring, Sorzing, Hanak, trgovci, in vitez Gugenthal, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Weinlich in Czassny, potovalca, Königsberger, Prossinag in Behaker, trgovci, z Dunaja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Hilscher iz Pulja. — Gorec, župnik, s Kranjskega. — Agonas in Reguty z Dunaja.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Lepota zob. **Nova ameriška** **zobna glicerín-crème** (preskušena od zdravstvene oblasti) **KALODONT** F. A. Sarg-ov sin in drugovi, c. kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ.

Dobiva se pri vseh lekarnah in parfumerijah itd. 1 komad 35 kr. V Ljubljani pri lekarnarjih Erazmu Birschtzu, Vilj. Mayerju, Gabrijelu Piccoliju, Iv. Svobodji, pl. Trnkóczyju, dalje pri C. Karingerju, Josipu Kordinu, Petru Lasniku, M. F. Suppanu, Antonu Krisperju. (52—10)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 45 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	85 „ 15 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ 35 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	921 „ — „
Kreditne akcije	306 „ 25 „
Francoski napoleond.	9 „ 48 „
Cesarski cekini	5 „ 67 „
Nemške marke	58 „ 47 1/2 „

Pozor!

Za baš izišli Janežič-Bartel-ov

„Deutsch-slov. Handwörterbuch“

priređil sem lične, trpežne

platnice v pol-šagrinu

komad za 50 kr. S pošto 10 kr. več.

Z vezanjem vred 80 kr.

Janez Bonač,

(1) knjigovez.

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot-flanelen telovnik in 1 take spodnje hlače skupaj gld. 2.75
isto za gospe „ 3.—
otroška spodnja obleka „ 1 do 1.50.

Naročbe posređuje I. avstrijska trgovska nazna-ovalnica v Brnu. (30—3)
(I. oester. Handels-Auskunfts-Bureau Brünn.)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstrane, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju pozlatim in posrebrim. Če gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane (50)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

sa Franciškansko cerkvi v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Bleichbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1888 frank. 102,846.222.47
Letni dohodki premij in obresti „ 19,161.298.75
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848) „ 207,158.040.—
V zadnji dvanajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb „ 1,561,757.680.—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

(12—10)

pri

Gvidu Zeschko-tu

Tržaška cesta, št. 3.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.